

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 7th
International Scientific
and Practical Conference

**CURRENT ISSUES AND PROSPECTS
FOR THE DEVELOPMENT OF
SCIENTIFIC RESEARCH**

Orléans, France
19-20.04.2023

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF+

No 32 (151)
April, 2023

Scientific Collection «InterConf+ »

No 32(151)

April, 2023

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 7th International
Scientific and Practical Conference

CURRENT ISSUES AND PROSPECTS
FOR THE DEVELOPMENT OF
SCIENTIFIC RESEARCH

ORLÉANS, FRANCE

April 19–20, 2023

UDC 001.1

S 40 *Scientific Collection «InterConf+»*, 32(151): with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference «Current Issues and Prospects for The Development of Scientific Research» (April 19-20, 2023; Orléans, France) by the SPC «InterConf». Epi, 2023. 783 p.
ISSN 2709-4685
DOI 10.51582/interconf.19-20.04.2023

EDITOR

Anna Svoboda
Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko
Coordination Director in Ukraine
Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.top

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov;
Romania

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University;
Ukraine

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World
Languages; Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal
Affairs; Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice;
Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2023). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf+»*, 32(151), 21-27. <https://doi.org/10.1080/interconf...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

TABLE OF CONTENTS

BUSINESS ECONOMICS

	Musayev A.E.	THE EFFECT OF INNOVATION ON ENTREPRENEURIAL ACTIVITIES: THE CASE OF AZERBAIJAN	10
	Nikitin I.A. Nochvai V.I.	TRENDS AND PRIORITIES IN DEVELOPMENT OF THE FIELD OF TECHNOLOGY TRANSFER	19

REGIONAL ECONOMY

	Mukanov A.	THE MAIN INDICATORS OF THE STATE PROGRAM «DIGITAL KAZAKHSTAN»	25
	Павлик В.П.	ОЦІНЮВАННЯ ЧИННИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ УКРАЇНИ	39

INTERNATIONAL ECONOMICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

	Syvolap D.V. Yeremenko I. Zhuravel V.	JAPAN'S NEW NATIONAL SECURITY STRATEGY: A RECONSIDERATION OF REGIONAL AND GLOBAL SECURITY CONTEXT	55
	Мазуренко О.К. Гарбозюк К.Ю.	СТАТИСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ	69

MANAGEMENT

	Giguashvili G. Khorquashvili T. Makasarashvili T.	MECHANISMS FOR MANAGING CIRCULAR LABOR MIGRATION IN GEORGIA	77
	Гетьман О.О. Сільченко К.О.	КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА: ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ ТА ПРАВОВІ КОЛІЗІЇ	89

ACCOUNTING AND AUDITING

	Kulyk A.	METHODOLOGICAL ISSUES FOR VALUING WARTIME DAMAGES IN UKRAINE SUFFERED BY DOMESTIC ENTERPRISES DUE TO THE DESTRUCTION AND DAMAGE OF FIXED ASSETS	97
---	----------	---	----

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Arabaci Z. Omar Abedi Mbala	PERCEPTIONS AND ATTITUDES OF STUDENTS TOWARDS ONLINE LEARNING ENGLISH IN KAZAKHSTAN	106
---	--------------------------------	---	-----

	Voronezhceva A.A. Chorna O.V.	SOCIAL AND PEDAGOGICAL APPROACH IN THE PROCESS OF FORMING THE FOREIGN STUDENTS COMPETENCE AT THE UNIVERSITY	117
	Анісімов М.В.	ЗАСТОСУВАННЯ КОЛЬОРОВОЇ ПАЛІТРИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ТЕХНІЧНИХ РИСУНКІВ, А НА ЇХ БАЗІ ЕЛЕКТРО- РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ АПАРАТУРИ	125
	Баяновська М.Р. Машкаринець- Бутко А.І.	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	132
	Бурко О.В. Барабаш С.М.	ІНТЕРЕС ДО ШВЕЦІЇ І НОРВЕГІЇ В ОЦІНЦІ ДОСЛІДНИКА М. ЗАЛІЗНЯКА ТА ЛІТЕРАТУРНИХ КРИТИКІВ: СТОРІНКАМИ АРХІВІВ	142
	Ван Ли	ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ	151
	Гут Н.В. Щербань І.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОПЕРЕДНЬОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МІГРАНТІВ В КРАЇНАХ ЄС	158
	Ємельянова Т.В. Ярхо Т.О.	АДАПТИВНИЙ РЕЗОНАНС ЯК НАПРАВЛЯЮЧА СКЛАДОВА МЕХАНІЗМІВ РОЗШИРЕННЯ КОГНІТИВНОГО ПРОСТОРУ ПАМ'ЯТІ У ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	165
	Легейда А.В. Легейда Д.В. Зубалій А.О.	ІНТЕГРАЦІЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ ТА ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	174
	Нікора А.О.	ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	181
	Пізінцалі Л.В. Россомаха О.І. Александровська Н.І. Россомаха О.А. Рабоча Т.В. Малишкін О.В.	РОЛЬ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ ВИКЛАДАННЯ В ОНМУ ДИСЦИПЛІН: «ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ, ТЕХНІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ», «МЕТРОЛОГІЯ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СИСТЕМИ ЯКОСТІ» В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	195
	Соколенко Л.О.	ДОСВІД НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ОСНОВИ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ГЕОМЕТРІЇ» МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МАТЕМАТИКА)	202
	Сулік О.А.	РОЗРОБКА УРОКУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ «DEN ELTERN HELFEN» ДЛЯ УЧНІВ 7 КЛАСІВ (3 РІК ВИВЧЕННЯ)	217
	Чу Шуся	ИННОВАЦИОННЫЕ КОНЦЕПЦИИ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ	224

PHILOSOPHY AND COGNITION

	Omirbekova Z.	A NEW IMAGE OF A PERSON IN THE INFORMATION SOCIETY	230
---	---------------	---	-----

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

	Бабаєв В.Ю. Бабаєва І.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	236
---	-----------------------------	--	-----

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

	Huşanu A. Boronin L.	PSIHOZE SIMPTOMATICE	242
	Spytska L.	FEATURES OF THE SELF-CONCEPT OF THE ELDERLY	252

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Aliyev A.B. Akbarova P.G.	HUSEYN JAVID'S LANGUAGE AND DRAMATIK CRAFTSMANSHIP	258
	Алієва З.К.	ІМАГОЛОГІЯ В ЛІТЕРАТУРІ: НАЦІОНАЛЬНІ СТЕРЕОТИПИ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	262
	Бугаєвська Ю.В.	КУЛЬТУРА ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ СФЕРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	268
	Гаврилюк Н.І.	ПОЕЗІЯ ФРОНТОВИКІВ: ОБРАЗИ ВІЙНИ В ПОЕЗІЇ ЯРИНИ ЧОРНОГУЗ	274
	Копитіна А.С.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА «UKRAINE» У ФРАНКОМОВНОМУ ОНЛАЙН-ПОРТАЛІ JEUNEAFRIQUE	286

LITERARY STUDIES

	Yuhan N.	ABOUT THE GENRE SPECIFICITY OF THE PLAYS «GUESTS» («GÄSTE») BY OLIVER BUKOWSKI AND «THE UGLY ONE» («DER HÄSSLICHE») BY MARIUS VON MAYENBURG: FROM THE AUTHOR'S DEFINITION TO THE RECEPTION OF CRITICS AND VIEWERS	292
	Заза Ю.Я. Скаб Ю.В.	АРАБСЬКИЙ ФЕМІНІЗМ: ФОРМУВАННЯ, СУЧАСНІ НАПРЯМИ, ПРЕДСТАВНИКИ У ЛІТЕРАТУРНОМУ ПРОЦЕСІ	311

LAW AND INTERNATIONAL LAW

	Білецька І.В.	НЕОБХІДНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ АКТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ	326
---	---------------	--	-----

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

	Auzhanova A.	IMPACT OF JADIDISM ON THE DEVELOPMENT OF PEOPLE'S CONSCIOUSNESS IN THE SECOND HALF OF XIX CENTURY ON THE TERRITORY OF MODERN KAZAKHSTAN	336
---	--------------	--	-----

	Koshetar U.P. Lytvynska S.V. Shevchuk I.L.	ASPECTS OF UKRAINIAN TRADITIONAL CONSERVATISM	353
	Morozova A.	JEWISH SCHOLARS UNDER THE CHERNIHIV GOVERNOR IN THE SECOND HALF OF THE 19TH – AT THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY	365

ASTRONOMY, SPACE AND AVIATION

	Kybalnyy M. Prytula O. Izviekova K. Degtiarenko S.	NUMERICAL STUDY OF THE MAIN ROTOR HUB AND SWASHPLATE PARASITE DRAG ESTIMATION OF A MEDIUM TRANSPORT HELICOPTER	378
---	---	---	-----

BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

	Chrobak D. Kołodziejczak M. Kozlovska P. Krzemińska A. Miller T.	LEVERAGING RANDOM FOREST TECHNIQUES FOR ENHANCED MICROBIOLOGICAL ANALYSIS: A MACHINE LEARNING APPROACH TO INVESTIGATING MICROBIAL COMMUNITIES AND THEIR INTERACTIONS	386
	Miller T. Cembrowska- Lech D. Kisiel A. Kołodziejczak M. Krzemińska A. Jawor M. Lewita K. Kozlovska P. Mosiundz S.	ADVANCING WATER QUALITY MONITORING THROUGH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS: PRESENT INSIGHTS AND FUTURE OPPORTUNITIES IN SCIENTIFIC EXPLORATION	399
	Боярчук О.Д.	ОСОБЛИВОСТІ НЕЙТРОФІЛІВ ПРИ ДВЗ- СИНДРОМІ	410

MEDICINE AND PHARMACY

	Akbarov A.N. Zakirova K.X. Ibragimov A.X.	DETERMINATION OF ALLERGIC REACTION TO DENTURE BASIS MATERIALS IN PATIENTS WITH BRONCHIAL ASTHMA	415
	Batrînac A. Chicu V.	TRATAMENTUL CONSERVATIV VERSUS CHICURGICAL AL CARDIOMIOPATIEI HIPERTROFICE	421
	Chirnicinîi M.O.	CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ A RINICHIULUI	430
	Gahramanov H.M. Zulfiyev G.G. Shahbazov J.H. Aghayev E.B.	OPTICAL COHERENCE TOMOGRAPHY-GUIDED INTRAVITREAL BEVACIZUMAB IN THE TREATMENT OF REFRACTORY PSEUDOPHAKIC CYSTOID MACULAR EDEMA – CASE STUDY	442
	Guțu I. Livi G.	PARTICULARITĂȚILE SINDROMULUI CORONARIAN ACUT LA PACIENȚII TINERI	452

	Prisăcaru V.V.	PRINCIPII DE TRATAMENT A MIELOPATIILOR INFECȚIOASE	460
	Scutelnic G. Gutu C.	INCONTINENCE OF URINE IN WOMEN. DIAGNOSIS AND TREATMENT	468
	Scutelnic G. Gutu E.	URETHRAL STRICTURES. DIAGNOSIS AND TREATMENT	473
	Tincovan I.V. Ursu S.	OSTEOSINTEZA MINIM INVAZIVĂ ÎN FRACTURILE DE HUMERUS	479
	Turchin R.T. Mitcu- Donica C.R.	ANATOMY OF THE SPINAL NERVES	484
	Акбаров А.Н. Хабилов Б.Н. Умарова Б.К.	ХРОНИЧЕСКАЯ ТОКСИЧНОСТЬ СИНТЕТИЧЕСКОГО ОСТЕОПЛАСТИЧЕСКОГО МАТЕРИАЛА «OSS.UZ»	489
	Диннік В.О. Диннік О.О.	ОСОБЛИВОСТІ БІОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ МАТКИ ТА ЯЄЧНИКІВ У ДІВЧАТОК-ПІДЛІТКІВ З АНОМАЛЬНИМИ МАТКОВИМИ КРОВОТЕЧАМИ І РІЗНОЮ МАСОЮ ТІЛА	499
	Присяжнюк Д.О. Олійник С.В. Ярних Т.Г. Пуль-Лузан В.В.	АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ КАШЛЮ	513
	Тірон О.І. Вастьянов Р.С.	ДИСФУНКЦІОНАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ЕРИТРОЦИТІВ В ЯКОСТІ ОДНОГО З ПРОВІДНИХ ПАТОГЕНЕТИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ТЕРМІЧНОГО УРАЖЕННЯ ЩИТОПОДІВНОЇ ЗАЛОЗИ	519

ZOOLOGY AND VETERINARY MEDICINE

	Заїка С.С. Комлик А.С. Сидоренко Б.С.	ГІСТОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДЕНОКАРЦИНОМИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ У СОБАК	534
---	---	---	-----

GEOLOGY, MINERALOGY AND SOIL SCIENCE

	Akbarova U.Z.G.	AGROECOLOGICAL IMPORTANCE OF THE TEA PLANTATION FERTALIZATION ON THE ERODED SLOPES IN THE SOUTH-EASTERN PART OF LANKARAN	541
	Бонішко О.С. Телегуз О.Г. Борис Я.Я.	РОЛЬ ОБМІННИХ КАТІОНІВ У СТАБІЛЬНОСТІ ОРГАНІЧНОЇ РЕЧОВИНИ ҐРУНТІВ В УРБАНОЗЕМІ М. ЛЬВОВА	549
	Мачуліна С.О. Іванова А.В. Зайцева Л.Б. Гаврильцев В.Б.	СВІТОВІ РЕСУРСИ ВУГІЛЛЯ І ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ВУГЛЕНОСНИХ ФОРМАЦІЙ	558

NATURE MANAGEMENT, RESOURCE SAVING AND ECOLOGY

	Wang Qingyuan	УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ НА ОСНОВЕ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ	576
---	---------------	--	-----

ENERGETICS

	Salkhinashvili M. Giguashvili G.	NEW CHALLENGES OF THE GEORGIAN ENERGY SECTOR AND THEIR LEGAL REGULATION	583
---	-------------------------------------	--	-----

PHYSICS AND MATHS

	Khanmamedova E.A.	ELECTRICAL CONDUCTIVITY PROPERTIES OF GRAPHENE OXIDE	594
	Khanmamedova E.A.	X-RAY ANALYSIS OF GRAPHENE BASED MATERIALS	599

AGROTECHNOLOGIES AND AGRICULTURAL INDUSTRY

	Novak L.L. Tretiakova S.O. Ilchenko (Skakun) V. Hrynivetska I.H.	MONITORING OF VARIETAL IMPACT OF TOXIC SUBSTANCES ACCUMULATION IN PEANUTS	604
	Rohalskyi S.V. Sichkar A.O. Koval R.V. Korniienko N.V.	THE INFLUENCE OF SOWING DATES AND PLANT STAND DENSITY ON GRAIN YIELD CORN PRODUCTIVITY	612

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Gardashova L. Jabrayilova S.M.	WEATHER FORECASTING USING BIG DATA	629
	Mammadova K.A. Abbasova A.M.	EMPIRICAL EXAMPLES BASED ON NEURO- FUZZY SYSTEMS	635
	Mammadova K.A. Aslanov R.J.	INSTALLATION OF INTEGRATED INTELLECTUAL INFORMATION SECURITY SYSTEMS IN OPEN CORPORATE NETWORKS – DDOS ATTACK	643
	Martynenko A.	METHODS AND MODELS OF ORGANIZATION AND PROCESSING OF DATA AND KNOWLEDGE IN AN INTELLIGENT DECISION SUPPORT SYSTEM FOR THE IDENTIFICATION OF CULTURAL VALUES	652
	Sytnyk L.	DEVELOPMENT OF MEDIA LITERACY OF TEACHERS: WORK EXPERIENCE	662
	Кіфоре́нко С.І. Белов В.М. Гонтар Т.М.	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗЕРВІВ ЗДОРОВ'Я ЯК ІДЕНТИФІКАТОР АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ	669

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

	Saikat Maiti Nuno Marques de Almeida	DISCUSSION OF PROCUREMENT METHODS IN THE CONSTRUCTION INDUSTRY	678
---	--	---	-----

	Кобзан С.М. Поморцева О.Є. Штерндок Е.С.	АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	696
---	--	--	-----

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

	Pichurin V. Umerenko V. Dutko T.	THE FORMATION OF EMOTIONAL STABILITY OF STUDENTS IN PHYSICAL EDUCATION	705
	Базилевич Н.О. Гордієнко О.І. Криволап О.В.	ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАНЯТЬ З ЧЕРЛІДІНГУ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	713

MILITARY AFFAIRS AND NATIONAL SECURITY

	Bondarenko O.G. Kravchenko S.O. Tkachenko M.D. Tkachenko K.M.	A METHODOICAL APPROACH TO PREDICTION OF THE POSSIBLE SCALE OF AIR ADVERSARY ACTIONS ON THE BASIS OF DETERMINING THE SIZE OF THE NEEDED EQUIPMENT OF AIR ATTACK MEANS TO DEFECT THE MAIN OBJECTS OF UNITS AND MILITARY UNITS IN BATTLE	731
	Бурцев В.В. Воронін В.В. Волювач С.А. Запара Д.М. Савельєв А.М. Новіченко С.В. Деменко М.П. Третяк В.Ф. Кривчун В.І. Довгалюк Д.С.	ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ІМІТОВАНИХ СИГНАЛІВ У РЕЖИМАХ ПОШУКУ ЦІЛЕЙ В РЛС, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ТЕЛЕМЕТРИЧНИХ ЗАВДАНЬ	741
	Зміївський Г.А. Пугач В.В. Чепурний В.П.	ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ НАСТУПАЛЬНОГО МАНЕВРУ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ХАРКІВСЬКОЇ НАСТУПАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ	761
	Лук'янчук В.В. Ніколаєв І.М. Баличев С.В. Калугін Д.С. Пономарьов А.О. Петренко О.С. Коваль І.В. Долина М.П. Селезньов С.В. Фісун М.П. Трофіменко Ю.В.	ОПИСОВА МОДЕЛЬ ЗАДАЧІ ПРОГНОЗУВАННЯ СЦЕНАРІЇВ НАЛЬОТУ ЗАСОБІВ ПОВІТРЯНОГО НАПАДУ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ПРОТИПОВІТРЯНИХ БОЙОВИХ ДІЙ	767

PEDAGOGY AND EDUCATION

DOI 10.51582/interconf.19-20.04.2023.014

Інтерес до Швеції і Норвегії в оцінці дослідника М. Залізняка та літературних критиків: сторінками архівів

Бурко Ольга Василівна¹,

Барабаш Світлана Миколаївна²

¹ кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології;
Український гуманітарний інститут; Україна

² кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки;
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця; Україна

Анотація.

У статті розглянуто три рецензії на статтю М. К. Залізняка «Про Швецію та Норвегію», авторами яких були В. Грінченко, В. Д-ко (ймовірно, В. Дорошенко) і третя – невідомого автора, а також подано роздуми студента І. Іжевського про сучасну Норвегію.

Ключові слова:

М. Залізняк
В. Грінченко
Швеція
Норвегія
рецензії

PEDAGOGY AND EDUCATION

Постановка проблеми. Сучасне суспільство вкладає високий моральний зміст у потрактування провідних постатей минулого, діяльність яких має відгомін і нині, та тих особистостей, які наче були «затерті часом», але нині постають перед нами на повний зріст із архівних матеріалів. Мова про ювілярів, активних діячів Київської «Просвіти» Бориса Грінченка (1863–1910) та Миколу Залізняка (1888–1950). Актуальним вважаємо простеження їх культурницьких взаємин, зокрема віднайдення архівних матеріалів, які знаходяться у сховищах інших держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність М. Залізняка досліджували О. Дей [1], О. Рубльов [2], О. Малюта [3], Г. Герасимова [4], В. Матвієнко [5], Г. Стрельський [6]. Інтерес до діяльності Б. Грінченка виявили дослідники: Т. Новальська [7], Н. Зубкова [8; 9], О. Матвійчук [10], А. Голович [11], Н. Кобижча [12] тощо.

Виклад основного матеріалу. Нині в бібліотеці Стокгольма (Швеція) зберігаються «Оповідання» (2006) Б. Грінченка. Із 1907 по 1909 рр. він очолював київську «Просвіту» та її видавничу комісію. Великий Просвітник окреслював порядок рецензування поданих до видання праць: кожен твір доручали двом авторам, які готували писаний чи словесний відгук. Коли рецензенти один одному суперечили, призначали третього. Якщо праця не зовсім одкидалася, то часом треба було, щоб автор щось переробив або виправив, тоді авторові пересилали зауваги комісії. Змістом рецензовані праці розпадалися на кілька відділів, серед яких – описи країв і народів – Канада, Англія, Китай, Італія, Швеція та Норвегія, Індія [13, с. 14]. У підрозділі «Про землі й народи (Науково-популярні книжки й мандрівки в белетристичній формі)» «Каталогу книжок для народнього читання», упорядкованому Борисом Грінченком [14, с. 361], знаходимо підтвердження, що Софія Русова раніше самостійно видала працю «Як люде живуть у Норвегії» (1906).

Зі «Звідомлення товариства Просвіта у Києві, заснованого в пам'ять Т. Шевченка, за 1907 рік» (1908) відомо, що протягом 1907 р. видавнича комісія розглянула 38 праць. Свій доробок «Про Швецію та Норвегію» подав М. Залізняк [13, с. 15–16]. У рукописному фонді київської «Просвіти» нами виявлено три рецензії на неї. Одну написав Борис Грінченко, другу – В. Д-ко (здогадно, Володимир Дорошенко), третю автор не підписав. Подаємо їх зі збереженням правопису оригіналів.

PEDAGOGY AND EDUCATION

№ 1

1907.VII.25.

«Про Швецію та Норвегію» М. Залізняка

Форма тяжка і непопулярна, мова – галицька літературна з додатком москалізмів.

Зміст цікавий, але говориться тільки про політичний та громадський лад, економіку та шкільну справу. Не подається навіть в цифрах простір і скільки людей у Швеції та Норвегії (про останню так, між иншим, кажеться, що в їй 2 міл.), якої віри норвеги, не позначена національність обох народів і т. п.

Нема про природу.

Нема про духовне життя, – кілька слів про Норвегію (5 рядків) на стор. 61-й нічого не можуть дати читачеві. Тим часом спроба національного письменства в Норвегії для нас дуже інтересна.

Вдачу кожного народу не схарактеризовано.

Коли цю роботу розглядати як опис Швеції та Норвегії (країна й народ та його життя), то вона не задовольняє вимоганнів, які мусимо до неї поставити; коли вважати її за опис політичного ладу обох країн з заміром показати, що вільні порядки дають змогу розвиватися силам громадським і економічним, то вона може бути друкованою і, безперечно, буде інтересною.

Треба тільки тоді відмінити заголовок. Мова і взагалі форма мусить бути дуже поправлена.

Борис Грінченко

№ 2

Рецензія. М. Залізник «Про Швецію та Норвегію»
(1900–і рр.)

Як додати ще трохи статистики, то книжка про Швецію та Норвегію вийде дуже гарна.

У ній (книжці) бракує ось чого:

- 1) Яку площу займає Швеція? Норвегія теж?
- 2) Скільки людности у Швеції та Норвегії?
- 3) Скільки шкіл вищих, середніх і нижчих у Швеції та Норвегії?
- 4) Якої віри люди у Норвегії?
- 5) Що саме (які причини) заставило шведів та норвежців бути такими надзвичайно трудолюбними?
- 6) Мало зазначена боротьба шведів та норвежців з

PEDAGOGY AND EDUCATION

природними умовами.

7) Не зазначено, до якого племені належать шведи та норвеги.

8) Книжка на читача, певно, зробить таке вражіння, що автор мав на меті написати не популярно-науково-географічний нарис Швеції та Норвегії, а про політичний устрій країн, бо про такі питання, як народна освіта, промисловість сказано буцімто так, може, між иншим.

Без підпису

№ 3

М. Залізник «Про Швецію та Норвегію»

У своїй брошюрі д. Залізник дає досить повну картину життя північних народів: Шведів та Норвегів. Про потребу книжок географічного змісту, здається, нічого й говорити: таких книжок у нас занадто мало, та й з тих, що в нас є, чимало дуже невисокої наукової вартости. Тим то замір д. Залізняка написати брошюру про Швецію та Норвегію можна тільки привітати. Звичайно, можна сперечатись про те, що задля нас у важкий момент більш потрібно – чи книжечки про життя інших народів, чи книжки про наш рідний край, бо про нього більшість нашого громадянства, може, знає не більш, ніж про Швецію та Норвегію... Звертаючись знов до брошюри д. Залізняка, мусимо сказати, на жаль, що вона, нас не зовсім задовольняє. Свою книжечку автор признає, очевидно, задля широких мас народніх, а пише зовсім непопулярно, – пише важкою, книжковою мовою. Через це його брошура може бути малозрозумілою задля звичайного читача з народу. Тай поза цим автор викладає якомсь так сухо, нецікаво, неінтересно. Весь склад його викладу непопулярний, а звичайний науковий... Оці дві, на нашу думку, великі хиби книжки д. Залізняка можуть дуже пошкодити поширенню її серед народу.

Щодо змісту брошюри, то він досить повний. Автор розповідає нам про природу Швеції та Норвегії, про їх простір та людність, про промисловість, про політичне та громадське життя цих цікавих країн, про національне відродження Норвегів і т. ин. Автор, здається, нічого не забув, про все згадав, а проте, як кінчиш читати брошюру, помічаєш, що її чогось ще нестача. Хотілось би, щоб в книжці докладніше було сказано про природу Швеції та Норвегії, про боротьбу чоловіка з нею,

PEDAGOGY AND EDUCATION

про те, як важко було добувати тут шматок хліба. Добре було б, коли б ця перша частина книжки (природа країни) була тісніше зв'язана з другою, – в якій автор говорить про економічний, громадський і політичний лад в Швеції та Норвегії. Взагалі треба завважити, що друга частина книжки написана повніше й докладніше, ніж перша: треба б їх трохи підрівняти.

Коли б автор зміг уникнути згаданих вище хиб, то ми б охоче радили б «Просвіті» видавати його книжечку, не вважаючи навіть на те, що про Норвегію вже існує книжка д-ки Русової.

В. Д.

Таким чином, думка рецензентів збігається у тому, що М. Залізняка вдалося описати політичний устрій Швеції і Норвегії, зазначивши, що інформації про ці країни досить мало. Саме тому прозвучало зауваження щодо відсутності опису природи, етносу. Б. Грінченко, зокрема, наголошує на необхідності інформації про духовне життя Норвегії, національне письменство. Рецензенти радять звернути увагу на мову розвідки. Невідомий автор вказує, що книжечка написана важкою, книжною мовою, що для простого народу є важкою у сприйнятті, а Б. Грінченко пише: «Форма тяжка і непопулярна, мова – галицька літературна з додатком москалізмів» [15].

Отже, М. Залізник розпочав важливу роботу, виявивши інтерес до Норвегії та Швеції, хоча дописи й мали недоліки, проте вона заклали певний напрям досліджень, виявили актуальні питання, які на той момент потребували ґрунтовних досліджень. Про що свідчать й подальші праці письменників, науковців.

Зазначимо, що Микола Кіндратович Залізник – український політичний і громадський діяч, публіцист, дипломат; доктор філософії – народився у Мелітополі Таврійської губернії (нині Запорізька обл.). У 1906 р. заснував першу українську організацію соціалістів-революціонерів у Києві. Із 1907 р. – член київського товариства «Просвіта». Один із засновників Союзу визволення України (04 серпня 1914 р.). У НБУВ зберігається рідкісна брошура «Видавництва і книжки М. Залізняка» (1916) серії «Українська політична бібліотека». Автор зазначив, що книжки в цій каталозі обіймають 1908 – 1915 рр.

PEDAGOGY AND EDUCATION

Наприкінці 1914 р. він очолив закордонний комітет УПСР у Відні. Із членами комітету та австрійськими військовими представниками здійснював антиросійську діяльність на Буковинському фронті. У Відні був видавцем популярної української літератури національного спрямування, поширював її серед українських полонених, січових стрільців, українських вояків австрійської армії. Євген Чикаленко зафіксував у щоденнику здогад про вигадливий спосіб переправлення політичної літератури: «Допитувались про українські прокламації, що виловлювалися в пляшках у гирлі Дунаю. Може, мова йшла про прокламації, що, як кажуть, всякими способами розповсюджував М. Залізняк на австрійські гроші» [21]. Він активно пропагував ідею української державності серед турецьких політичних кіл.

У 1918 р. входив до делегації УНР у Брест-Литовську, у Києві опублікував працю «Велика індустрія», що зберігається у відділі зарубіжної україніки НБУВ. 1919–1920 рр. – посол другої УНР у Фінляндії, а згодом – в Австрії [3, с. 420]. М. Залізняк – професор Українського вільного університету у Празі, перекладач науково-популярних праць з історії, автор інформативних брошур про Україну, наприклад, «Оповідання з історії української землі», що зберігається у відділі зарубіжної україніки НБУВ, статей з історії української революції, спогадів, рецензій на праці М. Грушевського, Д. Донцова, П. Стебницького, М. Сумцова тощо.

У 1945 р. заарештований та засуджений радянським військовим трибуналом до 15 років примусових робіт. За деякими відомостями помер у тюрмі у м. Перм.

Його духовними нащадками стали наші сучасники. Зокрема, Ілля Іжевський, студент Українського гуманітарного інституту. Подаємо його розмисли про сьогоденну Норвегію, розміщені на сайті інституту: «Я Ілля, мені 18 років. Навчаюсь на другому курсі спеціальності “Журналістика” в Українському гуманітарному інституті.

Початок війни.

Ранок 24 лютого 2022 року, на годиннику шоста ранку. В гуртожитку прокинувся від дзвінка Мама. Вона розповіла про війну – початок повномасштабного вторгнення росії в Україну. Я розбудив своїх сусідів по кімнаті цією новиною. Ми були здивовані, почали збирати якнайшвидше всі необхідні речі,

PEDAGOGY AND EDUCATION

документи. За мною виїхав Тато, я його чекав. Під час очікування було чути вибухи – це було незвично жакливо та страшно.

О сьомій ранку відбулись загальні збори всіх студентів на кампусі, там обговорювали подальший план дій, в кінці помолилися за всіх.

Два місяці де ми тільки були: в селах, Карпатах, відчуття пригод було несподіваним. Після трьох місяців війни я із сім'єю ще вірили та сподівались, що все закінчиться швидко, але, на жаль, цього не відбулось. За тиждень до мого повноліття ми вирішили із сім'єю виїхати за кордон у Норвегію.

Після посадки в аеропорту звернулись до місцевої поліції. Вони нас зареєстрували та дали тимчасовий прихисток. Потім ми приїхали у тимчасовий табір для біженців. Там нас прийняли і заселили в кімнату, де було все необхідне. Згодом, за три тижні, нам прийшов лист на заселення в будинок. Виявилось, що ми будемо жити в курортному місті, де влітку багато туристів із різних країн, а взимку відбуваються лижні змагання. Для мене було незвичним оточення. Довелося адаптовуватися до менталітету, до суспільства, до клімату, звичаїв, системи і всього іншого. Це давалось важко. Найголовніше, що я зрозумів – потрібно давати собі час на адаптацію, адже змінити себе в одну мить не вдасться.

Паралельне навчання.

У серпні почались курси норвезької мови. В перші дні відвідували музеї, вчили алфавіт, складали базові речення. Норвезька мова не така проста, як здавалось, трішки схожа на німецьку й англійську. Настав вересень, мені треба було одночасно поєднувати навчання дистанційно в УГІ з офлайн-курсами норвезької мови. Так, це було дивно і незвично, але все ж виходило по-максимуму виконувати завдання та бути присутнім на обох навчаннях.

Цікаві моменти, які сподобались у Норвегії.

Проживання в цікаво-незвичайному середовищі ще та пригода. Всі знають, що Норвегія славиться своїми горами, приголомшливою природою, старовинними дерев'яними церквами та північними сяйвами. А ще – високими стандартами життя та не менш високими цінами на все. Люди дуже часто посміхаються, і повага до дітей понад усе! Ще можна помітити, що норвежці дуже активні у спорті. Особливо у лижному – стають на лижі з

PEDAGOGY AND EDUCATION

раннього дитинства.

Порівнюючи з Україною, відмітив декілька моментів, які варто перейняти нашої країні. По-перше, це дотримання закону, безпека. По-друге, раціональне управління економікою незалежно від форми власності. Крім того, в Норвегії низький рівень інфляції та безробіття, що теж не завадить і нам» [22].

Із тексту видно, чому саме на економіці зробив акцент М. Залізняк 116 років тому. Напрацювання державотворців Норвегії вразила не тільки його, але й наших земляків у теперішній час.

Висновки. Таким чином, маємо зразок високоінтелектуальних постатей українського народу, які, маючи прогресивні погляди щодо розвою української культури, історії, її місця серед інших європейських держав, відстоювали національну ідентичність. Це і Б. Грінченко, і М. Залізняк, і наш сучасник І. Іжевський. Нове прочитання архівних документів розкриває суть історичних подій, які відбувалися, які творимо нині. Віднайдення матеріалів, які знаходяться у сховищах інших держав, дають змогу простежити культурні, історичні взаємодії українського та інших народів, що має важливе значення для налагодження сучасних прогресивних стосунків.

References:

- [1] Дей О. Словник українських псевдонімів і криптонімів (XVI–XX ст.). С. 471.
- [2] Рубльов О. Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914–1939). С. 31, 41.
- [3] Малюта О. Залізняк Микола Кіндратович // «Просвіти» і Українська Державність (друга половина XIX – перша половина XX ст.). К. : Вид. центр «Просвіта», 2008. С. 420–421.
- [4] Герасимова Г. Залізняк Микола Кіндратович // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол. : В. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2005. Т. 3 : Е – Й. 672 с.
- [5] Матвієнко В. Залізняк Микола Кіндратович // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / ред. кол. : Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ : Знання України, 2004. Т. 1 : А – Л. 760 с.
- [6] Стрельський Г. Залізняк Микола Кіндратович / Енциклопедія сучасної України / ред. кол.: І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001 – 2022.
- [7] Новальська Т. Читачезнавчі ідеї у творчій спадщині Бориса Грінченка. Бібліотечна планета. 2004. № 1. С. 19–21.

PEDAGOGY AND EDUCATION

- [8] Зубкова Н. Початки книговидавничої діяльності Бориса Грінченка. Бібліотечна планета. 2007. № 3. С. 8–10.
- [9] Зубкова Н. Архів і бібліотека видатного діяча українського просвітництва Б. Грінченка : (з фондів Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського) НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. Київ, 2008. 177 с.
- [10] Матвійчук О. Невідомий Б. Д. Грінченко: бібліотекознавець, бібліограф, редактор, видавець // «Мрії, вистрадані життям ...» : до 145-ї річниці з дня народж. Б. Д. Грінченка : кол. моногр. : у 2 ч. / Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка. Київ, 2009. Ч. 1. С. 93–104.
- [11] Галович А. Меценатство у книговидавчій справі на межі двох століть. Борис Грінченко – видавець, редактор. Шкільна бібліотека. 2010. № 9. С. 14–16.
- [12] Кобижча Н. І. Культурницька праця Бориса Грінченка в київській «Просвіті» // Вісн. Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. 2011. № 1. С. 68–75.
- [13] Звідомлення товариства Просвіта у Києві, заснованого в пам'ять Т. Шевченка, за 1907 рік. У Києві, 1908. <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2873>
- [14] Каталог книжок для народнього читання // Зібрання творів. Народнопросвітня спадщина. Кн. 2 / Б. Грінченко; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка: упоряд. О. Бурко, А. Мовчун, В. Яременко; голова ред. ради, кер. проекту В. Огнев'юк; вст. слово В. Огнев'юк; передм. комент., прим. А. Мовчун. К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2015. 407 с. : іл.
- [15] Грінченко Б. Рецензія на текст «Про Швецію та Норвегію» М. Залізняка. НБУВ ІР. Ф. 114. Од. зб. 36.
- [16] В. Д – ко. Рецензія. М. Залізник «Про Швецію та Норвегію». НБУВ ІР. Ф. 114. Од. зб. 30.
- [17] Залізник М. Лист до видавничої комісії київської «Просвіти» від 1 мая 1909 р. НБУВ ІР. Ф. 114. Од. зб. 212.
- [18] Звідомлення товариства Просвіта у Києві, заснованого в пам'ять Т. Шевченка, за 1908 рік. У Києві, 1909. <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2875>
- [19] Рецензія. М. Залізник «Про Швецію та Норвегію». НБУВ ІР. Ф. 114. Од. зб. 64.
- [20] Русова С. Як люде живуть у Норвегії. 1906.
- [21] Чикаленко Є.Х. Щоденник (1907 – 1917) Львів : Червона калина, 1931. С. 343. https://chtyvo.org.ua/authors/Chykalenko_Yevhen/Schodennyk_19071917_vyd_1931/
- [22] Іжевський І. У Норвегії. Буча, 2023. <https://ugi.edu.ua/navchayus-v-ugi-perebuvayuchy-v-norvegiyi-illya-izhevskyj/>